Dolnośląski Konkurs Geograficzny ***zDolny Ślązak*** **dla uczniów szkół podstawowych** **w roku szkolnym 2021/2022**		**ETAP SZKOLNY** **22 października 2021 r.** **godz. 10.00** czas trwania 45 minut

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu • Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

Nazwisko	Imię

Szkoła	Klasa

1. **W zadaniach od 1 do 10 zakreśl w tabelce znakiem X właściwą odpowiedź.**
2. **W razie pomyłki otocz błędnie zaznaczoną odpowiedź kółkiem i jeszcze raz zaznacz poprawną odpowiedź.**
3. **W zadaniach od 11 do 20 należy udzielić odpowiedzi zgodnie z instrukcją podaną w treści zadań.**
4. **Dolne wiersze w tabelkach wypełnia osoba sprawdzająca.**
5. **Za każdą poprawną odpowiedź w zadaniach od 1 do 10 otrzymujesz 1 punkt. Przy pozostałych zadaniach zapisano możliwą do zdobycia liczbę punktów. Maksymalna liczba punktów do zdobycia wynosi 30.**

Powodzenia!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Suma punktów _____

Podpis sprawdzającego _____

1. Wskaż zestaw, w którym wymieniono bezpośrednie lub pośrednie następstwa dotyczące wyłącznie ruchu obrotowego Ziemi.

A. Rachuba czasu na Ziemi, występowanie astronomicznych pór roku, zmiany długości dnia i nocy.

B. Spłaszczenie Ziemi w okolicach biegunowych, pozorna wędrówka gwiazd nad horyzontem, zmiany długości dnia i nocy.

C. Pozorna wędrówka gwiazd nad horyzontem, spłaszczenie Ziemi w okolicach biegunowych, występowanie dnia i nocy.

D. Rachuba czasu na Ziemi, występowanie dnia i nocy, zmiany wysokości górowania Słońca nad horyzontem w ciągu roku.

2. Podczas ruchu obrotowego Ziemi punkty, z których jeden położony jest na równoleżniku 50°N a drugi ma szerokość geograficzną 50°S, poruszają się

A. z różną prędkością liniową i różną prędkością kątową.

B. z różną prędkością liniową i jednakową prędkością kątową.

C. z jednakową prędkością liniową i różną prędkością kątową.

D. z jednakową prędkością liniową i jednakową prędkością kątową.

3. Po odczytaniu współrzędnych geograficznych Sydney, miasta położonego na najmniejszym kontynencie Ziemi, stwierdzasz, że ma ono

A. długość geograficzną S, a szerokość geograficzną E.

B. długość geograficzną E, a szerokość geograficzną S.

C. długość geograficzną E, a szerokość geograficzną N.

D. długość geograficzną W, a szerokość geograficzną S.

4. Wskaż zdanie fałszywe.

A. Na biegunie południowym 23 września zaczęła się noc polarna.

B. Za miesiąc, 22 grudnia, w Polsce nastąpi najkrótszy dzień w ciągu roku.

C. Na Zwrotniku Raka Słońce będzie dzisiaj górować po południowej stronie nieba.

D. Wczoraj na równiku czas trwania dnia i nocy był prawie równy i wynosił po około 12 godzin.

5. Pierwszym człowiekiem, który w 1911 roku zdobył biegun południowy był

A. Robert Peary.

B. Edmund Hillary.

C. Roald Amundsen.

D. Marek Kamiński.

6. Wskaż zdanie zawierające fałszywą informację.

A. Obszary stepowe w Ameryce Północnej nazywamy preriami.

B. Tajga to lasy, w których dominują drzewa iglaste, takie jak jodła, świerk i modrzew.

C. Sawanny porasta głównie roślinność trawiasta oraz pojedyncze drzewa lub grupy drzew.

D. Makię tworzą wiecznie zielone, twardolistne rośliny, przystosowane do chłodnego i suchego lata.

7. Wybierz zestaw, w którym wszystkie wymienione zwierzęta żyją w strefie tundry.

A. piesiec, renifer, suseł, muflon

B. renifer, żubr, leming, sowa śnieżna

C. piżmowół, leming, pardwa, lis polarny

D. pingwin, lis polarny, sęp, sowa śnieżna

8. Wskaż odpowiedź, w której podano średnią roczną amplitudę temperatury powietrza dla stacji o następujących danych klimatycznych:

miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
średnia temperatura [^{o}C]	-5	-6	0	3	5	8	11	9	6	4	1	-2

A. 3°C B. 5°C C. 17°C D. 48°C

9. Wiejące na obszarze Tatr silne wiatry halne są

A. ciepłe i suche, dlatego zimą i wiosną mogą powodować gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej.

B. chłodne i wilgotne, dlatego przez cały rok wpływają na pogorszenie warunków wędrówki po górach.

C. chłodne i suche, dlatego latem przynoszą wyraźny spadek średnich dobowych temperatur powietrza.

D. ciepłe i wilgotne, dlatego, zwłaszcza wiosną i latem, przyczyniają się do wystąpienia powodzi na terenach podgórskich.

10. Symbolem najmniejszego z polskich parków narodowych jest nietoperz. Kolonie tych latających ssaków zimują w licznych jaskiniach, z których kilka jest udostępnionych do zwiedzania (np. Jaskinia Wierzchowska Górna). Na obszarze parku można podziwiać fantastyczne wapienne formy krasowe, takie jak Igła Deotymy, Brama Krakowska czy Maczuga Herkulesa. Którego parku dotyczy ten opis?

A. Ojcowski PN. B. Tatrzański PN. C. Roztoczański PN. D. PN Gór Stołowych.

11. Oceń prawdziwość każdego z podanych zdań, dopisując P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli uznasz, że zdanie jest fałszywe. (0-3)

1. Ziemia znajduje się w Układzie Słonecznym, który jest częścią galaktyki Drogi Mlecznej. ……
2. Ziemia to jedyna planeta, której na orbicie wokółsłonecznej towarzyszy naturalny satelita. ……
3. Komety to niewielkie ciała niebieskie zbudowane z lodu, okruchów skalnych i zamrożonych gazów. …….

12. Wybierz równoleżniki, na których Słońce co najmniej raz w ciągu roku góruje w zenicie. (0-1)

A. Zwrotnik Koziorożca; B. koło podbiegunowe północne; C. 25°N; D. równik; E. 68°27'S

Wymieniony w poleceniu warunek spełniają równoleżniki oznaczone literami: ……

13. Jaki dzień tygodnia nastąpi dla pasażerów samolotu lecącego nad Pacyfikiem z Pekinu do Meksyku tuż po przekroczeniu w czwartek umownej linii zmiany daty? (0-1)

……

14. Rzeczywista odległość w linii prostej między Łodzią a Warszawą wynosi 95 km. W jakiej skali wykonano mapę, na której te miasta dzieli odcinek długości 5 cm? Zapisz obliczoną skalę w postaci liczbowej i mianowanej. (0-2)

Miejsce na obliczenia:

Skala mapy: ……; ……

15. Podkreśl tę informację, której nie można odczytać lub obliczyć na podstawie mapy poziomicowej wykonanej w skali 1:50 000. (0-1)

wysokość względna głębokość rzeki kąt nachylenia terenu odległość między dwoma punktami

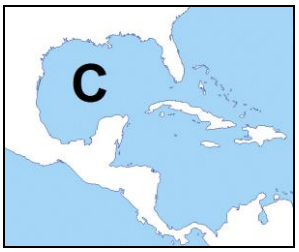
16. Wymień nazwy wszystkich kontynentów, których fragmenty terytoriów mieszczą się w zasięgu prezentowanych mapek. (0-3)

1

2

3

źródło: d-maps.com

mapka 1 - kontynenty: .....

mapka 2 - kontynenty: .....

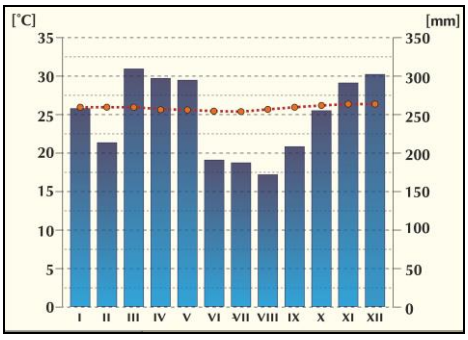
mapka 3 - kontynenty: .....

17. Podaj nazwy obiektów geograficznych oznaczonych na mapkach z zadania 16 literami A, B i C. (0-3)

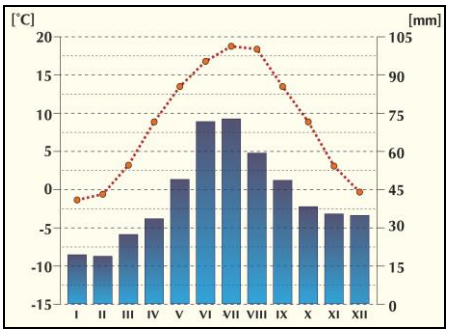
A - ..... B - ..... C - .....

18. Dobierz właściwy klimatogram typowy dla każdej z wymienionych stref krajobrazowo-roślinnych Ziemi. (0-3)

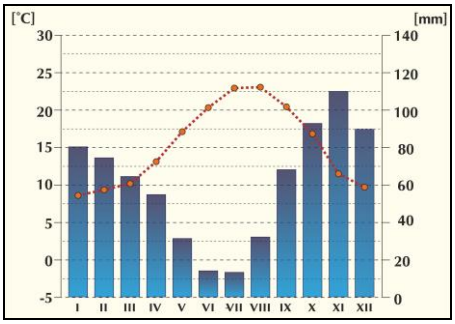
1/ krajobraz śródziemnomorski - ..... 2/ sawanna - ..... 3/ lasy równikowe - .....

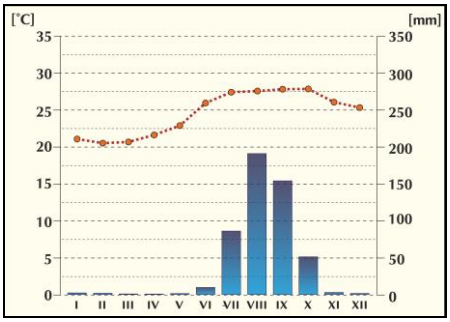
A

B

C

D

źródło: geografia24.eu

19. Skreśl wyrazy tak, aby powstała informacja poprawnie charakteryzująca typowy klimat górski. (0-1)

Na obszarze wysokich gór wraz ze wzrostem wysokości bezwzględnej *spada / rośnie* średnia temperatura powietrza, *maleje / rośnie* ciśnienie atmosferyczne, roczna suma opadów.

20. Do podanych krain geograficznych dopisz po jednym mieście, położonym w ich obrębie. Nazwy miast wybierz spośród następujących: *Olsztyn, Opole, Sandomierz, Szczecin, Zakopane, Zamość* **(0-2)**

1/ Pojezierze Mazurskie - ..... 2/ Wyżyna Lubelska - .....

3/ Karpaty - ..... 4/ Nizina Śląska - .....